

Ústav romanistiky FF JU v Českých Budějovicích Školitelský posudek na diplomovou práci

Název práce: **Analýza restriktivních (vylučujících) aktualizátorů v češtině a španělštině**

Autorka práce: **Bc. Andrea Podroužková**

Předkládaná diplomová práce se snaží o lexikální analýzu restriktivních aktualizátorů na základě srovnání překladových testů. Jak již z názvu vyplývá, autorka si zvolila téma obtížné, neboť česká, ale i španělská hispanistika těmto aspektům aktuálního členění zatím nevěnovala větší pozornosti. Rovněž v rovině teoretické chybí přesné vymezení aktualizátorů, o které by se mohla diplomandka opřít. Proto autorka volí teoretickou bázi, kterou představila Štěpánková (2014), pohybující se ve škole Sgallově, a přejímá, naprosto legitimně, kritéria pro identifikaci aktualizátorů, totiž schopnost dosahu, schopnost aktualizovat zasažený prvek a schopnost implikovat presupozici (o existenci množiny prvků).

I přes toto vymezení zůstávají některé otázky – již v práci Štěpánkové není vždy jasná motivace zařazení či nezařazení určitého výrazu mezi aktualizátory, což jistě autorce této diplomové práce podstatně ztěžovalo identifikaci aktualizátorů, zejména v pomezích kontextech, kdy výraz stojí rozkročen mezi adverbium a fokalizátorem – viz např. výraz *solo* ve větě (18c) či výraz *stěží*, který je Štěpánkovou z aktualizátorů na rozdíl od výrazu *téměř* vyloučen; podobně i výraz *ústi* (65c).

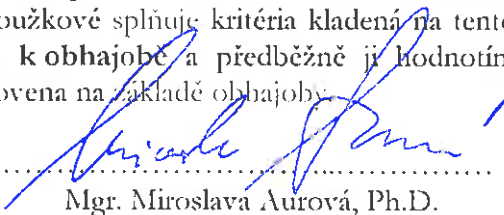
V teoretické části práce nechybí samozřejmě i určitá terminologická sonda, z níž je patrné, jak se liší klasifikace aktualizátorů do jednotlivých skupin i názvy těchto skupin. Pro účely obhajoby pokládám autorce otázku: mohla by stručně uvést, na základě čeho se liší pojetí těchto aktualizátorů v české a španělské lingvistice, kde jsou nazvány jednou jako omezující, restriktivní, jindy jako vylučovací, *excluyentes*?

Ve výzkumné části autorku zajímá, zda se sémý vyjádřené lexikálně v jednom jazyce odrazí v překladu do španělštiny rovněž v rovině lexikální. Výchozím jazykem je čeština, zohledněny jsou překlady různých překladatelů, aby bylo zabráněno možnému vlivu idiolektu překladatele. Kromě tohoto si autorka všimá, jakým způsobem je pozorovaný prvek přeložen, zda a jak se mění pozice a tím i dosah aktualizátoru. Tuto část považuji za velice přínosnou, i s vědomím určitých úskalí či možných nepřesností při vyhodnocování vzorku (které považuji za obtížné i pro zkušeného lingvistu). Pečlivost autorky je patrná v přehledných grafech a v závěrečném shrnutí, kde autorka integruje různé další aspekty, kterých si při zpracování všimla – formální zpracování je ostatně výraznou stránkou práce.

Podle mého názoru je práce cenná zejména v rovině deskriptivní, příjemce by jistě uvítal hlubší zamyšlení nad výsledky: například co vypovídají – či co mohou vypovídat – o jazykovém systému, o překladu a o možnostech či limitech analýzy založené na překladových textech. Také poznámka v úvodu na str. 38 o tom, že "*český jazyk má mnohem větší repertoár těchto slov*", si zaslouží hlubšího zamyšlení: nemůže to být prostě jen proto, že španělská lingvistika některé výrazy za aktualizátory nepovažuje, přestože by jimi mohly být, nebo že jsme ve srovnání některé výrazy opominuli (např. *zato* a *en cambio*)?

I přes výše uvedené připomínky konstatuji, že diplomandka prokázala schopnost asimilovat odbornou literaturu, na jejímž základě definovala předmět zkoumání a tento následně analyzovala. Dle mého názoru práce Bc. Andrey Podroužkové splňuje kritéria kladená na tento typ prací. Proto tuto diplomovou práci **doporučuji k obhajobě** a předběžně ji hodnotím známkou **výborně** s tím, že konečná známka bude stanovena na základě obhajoby.

V Českých Budějovicích, 18. ledna 2018.

Mgr. Miroslava Aurová, Ph.D.